

VETŐNAPI TÉMÁK a kukoricatermesztők kedvére

I.rész

Sikeres volt a Magyar Kukorica Klub és a Dalmand Zrt. szervezésében lebonyolított dalmandi VETŐNAP.

Ádám János, a Bonafarm Csoport vezérigazgatója a mintegy 200 érdeklődőnek szóló, nem túl biztató jövőképet festő köszöntőjében elmondta, a mezőgazdaság eredménytermelő képessége a vállalatcsoportnál az utóbbi időszakban erőteljesen lecsökkent, ami elsősorban a visszaeső vetőmag forgalmazásra, a támogatási rendszer számukra kedvezőtlen megváltozására, illetve az egész Európát érintő állati termékek piacának jelentős csökkenésére vezethető vissza. Ez utóbbi globális probléma, amely hosszútávon kihatással van és lesz a hazai gabonatermelésre, utalva ezzel a hazai állattenyésztők nehéz helyzetére is, ami az egyre nagyobb finanszírozási igényekben, az egyre hosszabb fizetési határidőkben, valamint az állattenyésztés egyre többek általi felhagyásában mutatkozik meg. A kukoricatermesztőknek ezért is kell nagy hangsúlyt fektetni a professzionális termesztéstechnológiára, amely a gazdasági folyamatok mellett meghatározzák a kukoricatermesztés eredményességét.

Tóth Szabolcs, a Dalmand Zrt növénytermesztési ágazatvezetője a dalmandi hibridválasztási szempontokat taglalta előadásában. Dalmandon 10 nemesítő ház 21 hibridjét termesztik 2700 hektár kukoricatermő területen. Az állattenyésztési ágazatok kiszolgálása okán fektetnek nagy hangsúlyt a hibrid minőségre, elsősorban a gombák által termelt toxinkérdésre fókuszálva. Kísérleti rendszerük teszi lehetővé mindezt, évente 130 hibridet tesztelnek, az itt legkiemelkedőbbeket 20-50 hektáron kipróbálják, s ha itt is megfelelnek a követelményeknek, akkor adják át a Magyar Kukorica Klubnak mesterséges toxinvizsgálatra, majd az eredmény függvényében kerülhet csak nagyobb volumenű termesztésbe a hibrid.

Az idei vetőmagkínálatról (Szabó Béla)

Füsti Molnár Gábor, a NÉBIH vetőmag szaporítási főfelügyelő adatai alapján a 2015-ben bejelentett kukorica vetőmag-előállítások területe 18.556 hektár volt, amely fele az előző évinek. A csökkenés törvényszerű volt, mivel a korábbi évek nagy vetőmag- szaporító területei a magas terméshozamokkal és az export kieséssel együtt jelentős kukorica vetőmagkészletet eredményeztek. A 754 táblában elvetett 181 különböző hibrid-előállításból 47 Magyarországon elismert, a többi az EU valamelyik tagországában regisztrált fajta.

A kukorica vetőmag szaporítások átlagtermése 2.346 kg/ha lett, amelynél alacsonyabb átlag 3 alkalommal adódott az elmúlt 20 évben. A terület- és termésátlag-csökkenésnek köszönhetően végül 43.234 tonna feldolgozásra váró vetőmag-alapanyag került betakarításra, amely 36 %- a az előző év betakarított termésének.

A kukorica vetőmag feldolgozása és fémzárolása gyakorlatilag befejeződött, a 2014. évi termésű feldolgozatlan készlettel és az uniós tagállamokból feldolgozásra beérkezővel együtt, 99.000 tonna

kiváló minőségű fémező kukorica vetőmag állt, áll a kukoricát termesztő gazdák rendelkezésére. A széles fajtaválaszték lehetőséget ad a termőhelyi viszonyokhoz legjobban adaptálódó hibrid kiválasztására. Ez a mennyiség bőségesen elegendő a hazai 22-25.000 tonnás igény kielégítésére, és egyben lehetőséget ad az Európai Unió tagállamaiban és egyéb export piacokon történő értékesítésre. A nemzetközi és hazai vetőmagpiaci trendeket elemezve az országos kukorica vetőmag-szaporító terület kismértékű növekedése, összesen 20-22.000 ha előállítására várható 2016-ban.

A terméspotenciál kiaknázása a cél (Szieberth Dénes)

Dr. Szieberth Dénes, a Magyar Kukoricaklub elnöke előadásában azt feszegette, hogy a nemesítői munka eredményét, a hibrid által hordozott potenciális termőképességet milyen mértékig aknázzuk ki, és hogyan aknázhatnánk ki jobban. Elszomorítónak nevezte, hogy míg egy, a '70-es években készített tanulmány a hazai kukorica termésátlag növekedésének ütemét az USA elé helyezte, napjainkban a valóság az, hogy Európa is megelőzött bennünket és Amerika közel 100%-ot vert ránk. Természetesen nem gondolom- hangsúlyozta, hogy a világcsúcs beállításán kellene fáradoznunk, valahol a 30 tonna/ha környékén. Megelégednék, ha első lépésként kicsit több figyelemmel és fegyellemmel, másfél, két tonnával emelnénk az országos termésátlagot. A következő lépés lehetne a kártevők és gombabetegségek elleni védekezés kötelező megszervezése, amely egy újabb 10-15%-os emelkedést eredményezne. Igaz, ehhez már állami hozzájárulás is kell! De ideje is a beavatkozásnak, hiszen a termésátlagok további növelése a termésstabilitás fokozása nélkül nem képzelhető el. Ehhez pedig szükség van térségi meliorációs rendezésre, és az öntözés lehetőségének nagyságrenddel történő növelésére. Ha mindez megvalósul, s közben felzárkózik a szakszerű tápanyag használat, kialakul a növényápolás rendje, ismét ott lehetünk, ahol most az irigyelt nyugat-európai és amerikai versenytársaink vannak.

S hogy mi történne még? Lemondanánk arról a 3-400 ezer hektárnyi gazdaságtalan kukoricatermesztésről más, a kukoricánál gazdaságosabb, a környezetet jobban kímélő kultúrák és a természet közeli talaj- és tájhasználat javára.

A kockázatokról (Mesterházy Ákos)

A kukorica termesztésében számos kockázat van, és számos fajtatulajdonság is van, amelyek a kockázatok mértékét alapvetően meghatározzák- hangsúlyozta *Dr. Mesterházy Ákos akadémikus*, a Gabonakutató Nonprofit Kft. tudományos tanácsadója. Ezek közül a toxikus gombákhoz való viszony az egyik legfontosabb, ugyanis ezek rekordtermés mellett is képesek százmilliárdos károkat okozni (2014). Vagyis hiába a nagy termés, ha azt külföldről visszaküldik, vagy a belföldi felhasználók a toxinok miatt nem tudják felhasználni, vagy eladni, vagy csak nyomott áron tudják értékesíteni. A termelés sikerét tehát nem t/ha-ban, hanem Ft/ha-ban mérjük. Így a 10 tonnás termés is érhet nulla Ft-ot, de ötszázret is.

A sertésenyésztésben 10-15 %-kal is nőhet az egy kg. élősúly előállításához szükséges takarmányigény, az egy százalék alatti elhullás akár 6-7 %-ra is ugorhat nagyobb toxintartalmú takarmány etetése révén. Megnő az állatorvosi költségek mértéke, a toxinkötők felhasználása és az állatok szaporodásbiológiai problémái is jelentősen, évente tízmilliárdokkal növelhetik a költséget és csökkentik a bevételt. A tej aflatoxin tartalma kötelező határérték, e felett a tejet nem veszik át.

Ma már tudjuk, hogy a legfontosabb eszköz a megelőzés, azaz az ellenállóbb hibridek előtérbe helyezése, ugyanis a toxinszabályozás leghatékonyabb eszköze az ellenállóság. Jó látszik, hogy a természetes fertőzés alapú nemesítés nem elég hatékony, ezért a mesterséges fertőzések és a toxinellenőrzés bevezetése létkérdés. Akár 15-20-szoros különbségek is vannak az elismert hibridek között, de a fajtajelöltek között is, az ellenállóbbak kiválasztása megoldható. A három fő kórokozó, a *F. graminearum*, a *F. verticillioides* és az *Aspergillus flavus* elleni ellenállóság nem azonos, ezért külön kell őket tesztelni. Vannak azonban olyan hibridek is, amelyek mindegyik kórokozóval szemben jó ellenállóságot mutatnak. Hiába azonban mindez, ha a betakarítás, a betárolás és a raktározás során hibákat vétünk, pl. a különböző táblákról származó terményt összekeverve tároljuk, hiszen ez a terményt tönkre teheti. Ezért a termelési folyamat egészét kell összehangolni.

A magyar fajta-elismerési rendszer valaha világhírű volt. Ma árnyéka önmagának. Márpedig a fajta a mezőgazdaság legfontosabb termelő eszköze, ezért ennek kézben tartása nemzeti feladat, de nemcsak ez az egy ok, ami miatt Mesterházy szerint végre rendet kell tenni. Ugyanez érvényes a Növényvédelmi Szolgálatra, de a kutatási hálózatra is. A magyar GDP 15-20 %-át adó agrobizniszre a kutatási ráfordítások 1-2 %-a jut. Honnan jön majd a hozzáadott érték?- tette fel az előadó a költői kérdést.

A precíziós gazdálkodásról (Reisinger Péter)

Dr. Reisinger Péter egyetemi tanár a precíziós vetés tervezéséhez és megvalósításához szükséges szakismeretek és környezet címmel tartott előadásában a precíziós gazdálkodás folyamatszerzésének gyakorlati kérdéseit ismertette, amely három fő komponensből áll. Ezek a térinformatikai jelszolgáltató eszközök, az adatgyűjtés – feldolgozás - folyamatvezérlés és a precíziós munkagépek.

A növénytermesztési gyakorlatban eddig használt adatgyűjtési módszereinket korszerűbbekre kell cserélni, jól átgondolt algoritmusokat kell megalkotni és végül el kell készíteni a folyamatvezérlési programozást. Jól látható, hogy növénytermesztő szakembereinknek ez nehéz feladatot jelent, emiatt speciálisan e területre kiképzett szakemberekre is szükség van. A jövőben a precíziós megoldások közül a gépek az egyenes irányú haladását, a párhuzamos nyomkövetést, a precíziós vetést és tápanyag-gazdálkodást fogja a gyakorlat alkalmazni.

A precíziós növényvédelem elterjedése, amely akár 40%-os növényvédő szer megtakarítással is járhat, lassúbb ütemben fog a gyakorlatban megvalósulni.